

Kulturell veiviser - KINA

Dette heftet er ment som en kulturell «veiviser» der du vil få et innblikk i noen av de kulturelle forskjellene som eksisterer mellom Kina og Norge. På bakgrunn av tilbakemeldinger fra tidligere utvekslingselever til Kina har vi sett behovet for mer og tydeligere informasjon om hva du har i vente det kommende året. Kina er svært annerledes enn Norge og det kan være krevende å tilpasse seg den kinesiske kulturen for en selvstendig norsk ungdom.

Dette heftet tar utgangspunkt i tre ulike teorier/modeller eller tilnærminger for å forklare de kulturelle forskjellene som eksisterer. Den første delen tar for seg **Hofstedes kulturelle dimensjoner** og vi sammenligner Norge og Kina med utgangspunkt i disse dimensjonene. Videre tar vi utgangspunkt i en undersøkelse gjort i ulike land **«Cultural Detective»** der landenes grunnleggende verdier er blitt kartlagt. Hvis du tar deg litt tid til å se på og sammenligne disse, kan det hjelpe deg å bedre forstå hvorfor nordmenn og kinesere oppfører seg og reagerer ulikt i ulike situasjoner som oppstår i hverdagen. Siste del av dette heftet tar for seg **ulike kommunikasjonsstiler**. Også her er det et markant skille mellom det som er typisk norsk og typisk kinesisk.

Vi håper at denne informasjonen kan være med på å hjelpe deg til å skape et mer helhetlig inntrykk av Kina og kinesere, og deres handlemønstre, og forberede deg på det du vil møte. I tillegg ønsker vi å gjøre deg oppmerksom på ting som du selv vil si og gjøre som fra et kinesisk perspektiv vil anses som veldig merkelig, eller til og med uforståelig.

Husk AFS-mottoet «It's not good, it's not bad – it's just different». Med dette mottoet som utgangspunkt, er det lettere å møte en annerledes og fremmed kultur uten å dømme, og uten å bli for motløs over forskjellene.

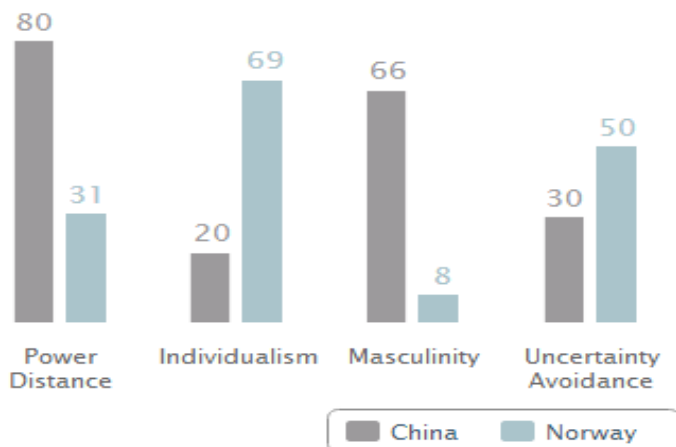
Hofstedes dimensjoner

Geert Hofstede er professor i organisasjonspsykologi og har i nærmere 40 år arbeidet med møtet mellom kulturer. På 70- og 80-tallet utviklet han en modell for å identifisere skillet mellom kulturer, og ser på i hvilke spørsmål eller forhold misforståelser og konflikter kan komme til å oppstå når mennesker fra to ulike kulturer møtes.

Hver dimensjon er en glidende skala mellom to ytterpunkter, og de ulike nasjonale kulturene plasserer seg langs disse skalaene. To nasjonalkulturers plassering langs den respektive skalaen kan siden sammenlignes for å identifisere hvor store forskjeller, og dermed potensielle misforståelser/konflikter, som finnes

Hvis vi tar utgangspunkt i modellen utviklet av Geert Hofstede, kan vi få et godt innblikk i hva det er som ligger til grunn for og styrer den kinesiske og den norske kulturen.

Du kan lese mer om Hofstedes teori/modell i informasjonsheftet «Kultur og tilpasning».

kilde: <http://geert-hofstede.com/china.html>

Sammenligning, Norge - Kina

Som vi kan se av grafene over, skårer Norge og Kina veldig ulike på flere aspekter ved de grunnleggende kulturelle dimensjonene. Disse forskjellene kan gi grobunn for kultursjakk og kulturbaserte konflikter. Under vil vi ta for oss hver enkelt dimensjon og se på de utfordringene de ulike skårene kan bringe med seg.

Maktdistanse

Denne dimensjonen handler om at alle individer i alle samfunn ikke er like - den uttrykker de holdninger kulturen har til de ulikhetene som eksisterer mellom oss. Maktdistanse defineres som i den utstrekning de mindre mektige menneskene i en kultur forventer og aksepterer at makten er distribuert ulikt.

Som vi kan se av grafen skårer Kina høyt på denne dimensjonen, mens Norge skårer lavt.

Der man i Kina verdsetter hierarki, og aksepterer ulikheter mellom mennesker, så ønsker nordmenn likhet mellom alle mennesker. For nordmenn står likeverd og like rettigheter sterkt, og nordmenn misliker kontroll fra høyere instanser. Dette står i sterk kontrast til det kinesiske systemet hvor man forventer og aksepterer maktmisbruk fra dem med høyere rang. Med norske øyne anses dette som uakseptabelt, mens det i Kina er en vanlig del av hverdagen.

Mens kineserne tilpasser seg formelle autoriteter og sanksjoner, krever nordmenn at alle skal ha lik stemme, og bli hørt. Norske ungdommer forventer å kunne si sin mening og å bli hørt, mens kineserne forventer at ungdommene skal innrette seg etter de formelle autoritetene, som for eksempel lærer eller vertsfamilie, - og vil reagere sterkt når hvis ungdommer forsøker å si dem imot. Hvor norske ungdommer forventer at de skal kunne få ta del i avgjørelser som omhandler dem, vil kineserne forvente at de innretter seg etter det som er blitt bestemt for dem av voksne (de som automatisk har høyere rang, basert på alder). Dette kommer av at nordmenn forventer at kommunikasjonen er direkte, deltakende og konsensusorientert, mens det i Kina kommuniseres indirekte og avgjørelser tas av en eller flere ledere av høyere rang.

Hvor man i Norge vil tiltale en lærer ved fornavn, forventes det i Kina at man skal vise respekt gjennom titulering, og dermed kalle dem ved mrs/miss/mr og etternavn. Dette er en måte å vise at vedkommende man snakker til har høyere rang enn seg selv. I Norge er bruken av fornavn en måte å likestille lærer og elev.

I ulike situasjoner vil disse kulturelle forskjellene mellom Norge og Kina kunne føre til konflikt. I en situasjon hvor en norsk ungdom velger å si imot, eller ifra til en kinesisk voksen basert

på at man ønsker å bli hørt, vil denne oppførselen anses som respektløs og frekk for kineseren. Om en kinesisk ungdom velger å nikke og smile og si ja, når han eller hun egentlig har en helt egen mening, vil for en norsk voksen være kilde til stor frustrasjon om man egentlig ønsker at ungdommen skal si sin ærlige mening.

Individualisme versus kollektivism

Det grunnleggende fokuset i denne dimensjonen er i hvilken grad individer er sterkt eller svakt knyttet til andre medlemmer av samfunnet. Det har å gjøre med om menneskenes selvilde defineres med et «jeg» eller et «vi». I et individualistisk samfunn vil menneskene ta vare på seg selv og sin nærmeste familie. I et kollektivistisk samfunn vil menneskene tilhøre spesifikke «inn-grupper» som tar vare på hverandre i bytte mot lojalitet mot gruppen.

Som grafen illustrerer skårer Kina lavt, mens Norge skårer høyt på denne dimensjonen.

Hvor kineserne er opptatt av å oppføre seg i tråd med og for å ivareta gruppens interesser, er nordmenn opptatt av individuelle mål, og at man skal kunne uttrykke og kjempe for egne meninger. Dette vil fra et kinesisk perspektiv ses som veldig negativt, ettersom det handler om å fremme seg selv, i stedet for å tenke på hva som er best og mest riktig for gruppen som helhet. I Kina forventes det at man favoriserer egne familiemedlemmer i ansettelser, og setter egne slektninger foran andre når man skal prioritere. I Norge anses dette som svært negativt, og man skal for alt i verden unngå å favorisere, alle mennesker er like og likeverdige.

Kinesere er over gjennomsnittet opptatt av inn- og utgrupper, og tilhører man ikke inngruppen (for eksempel familie), kan man oppleve å bli behandlet veldig mye dårligere enn andre og til og med bli nærmest fryst ut av gruppen. Kineserne setter personlige relasjoner framfor alt annet. Nordmenn er som tidligere nevnt opptatt av likhet og likeverd, og har derfor ikke like sterke preferanser for inn- og utgrupper. Ettersom det er uakseptabelt etter norsk standard å favorisere egne, vil det dermed ikke være like lett å skille hva som eventuelt er inn- og utgruppene i samfunnet.

Mens man i Norge forventer at man kan kommunisere direkte og åpent, og at man kan få klare tilbakemeldinger, vil dette i Kina være vanskelig, fordi det kan forstyrre harmonien i gruppen, og ikke være i gruppens beste interesse med direkte, ærlige tilbakemeldinger. Derfor kan man heller ikke forvente å få det. Også på denne dimensjonen krasjer helt tydelig norske og kinesiske tankesett, og det kan føre til mange misforståelser og konflikter.

Maskulinitet versus femininitet

En høy skår på denne dimensjonen, maskulinitet, indikerer et samfunn som drives av konkurranse, måloppnåelse og suksess, hvor suksess defineres av å vinne eller være best – et verdssystem som starter på skolen og følger en gjennom arbeidslivet. En lav skår på denne dimensjonen, femininitet, indikerer at den dominante verdien i samfunnet er å bry seg om andre og å ha god livskvalitet. Et feminint samfunn er et samfunn der livskvalitet er tegnet på suksess, hvor man ikke skal skille seg ut fra mengden, for det blir lett sett ned på. Det avgjørende aspektet i denne dimensjonen er hva som motiverer folk, om man ønsker å være best (maskulin) eller om man ønsker å like hva man gjør (feminin).

Som det nest mest feminine landet i verden (etter Sverige), er det tydelig at norske verdier fort kan komme i kontrast med de fleste andre land. Ut fra grafen ser man tydelig at det er et stort gap mellom Norge og Kina. Nordmenn er opptatt av at man skal ha likhet, og at man skal være på likt nivå som andre, man skal ikke tro at man er bedre enn andre, og man skal heller ikke tydelig vise det om man gjør det bra (jfr. Janteloven). Nordmenn blir ikke belønnet verken sosialt eller materielt om man er bedre enn andre, mens man i Kina fremheves og verdsettes om man anses som best. For kinesere er suksess viktig, og dette måles ut fra status, som gjerne ses gjennom skoleresultater.

Dette gjenspeiles i skolesystemene i de ulike landene, hvor man i Norge har skole og utdanning for alle, hvor alle skal få mulighet til henge med, mens man i Kina har en tøff konkurranse på skolen, hvor de beste favoriseres, og eksamensresultater og ranking er viktige kriterier for om man oppnår suksess eller ikke. Mange kinesere ofrer familie og fritid for jobben. Insentiver som fritid anses ikke som viktig i Kina, da er status og ranking viktigere. Man kan si at kinesere lever for å jobbe, mens man i Norge jobber for å leve. Nordmenn verdsetter fritid og fleksibilitet, mens kineserne ikke bryr seg særlig med dette, ettersom det kan gå utover mulighetene for å utmerke seg og klare i hierarkiet.

Usikkerhetsunngåelse

Dimensjonen for usikkerhetsunngåelse omhandler måten samfunnet håndterer det faktum at fremtiden er usikker. Skal vi forsøke å kontrollere framtiden, eller skal vi bare «la den komme og se hva som skjer»? En slik usikkerhet eller tvetydighet bringer med seg angst, og ulike kulturer har lært å håndtere denne angsten på ulike måter. I hvilken grad et samfunns medlemmer føler seg truet av slike tvetydige eller ukjente situasjoner, og i hvor stor grad de har valgt å skape tro om, og institusjoner som forsøker å unngå eller kontrollere disse, reflekteres i skåren man får på usikkerhetsunngåelse.

På dimensjonen for usikkerhetsunngåelse skårer Norge ganske midt på treet, og har dermed ingen sterke preferanser. Det betyr ikke at man ikke noen ganger kan oppleve den kinesiske kulturen på dette punktet som vanskelig å tilpasse seg. For eksempel er tvetydigheten, eller de doble betydningene i det kinesiske språket veldig vanskelig å forstå og følge for nordmenn, og vestlige generelt. Kineserne har mange regler, men er ikke like rigide på gjennomføringen bestandig. Om lovene og reglene må følges er nemlig avhengig av situasjonen. Dette vil være vanskelig for en nordmann å takle, fordi det til en hver tid og en hver situasjon vil kunne være svært ulike regler som gjelder. Sammenlignet, er det norske samfunnet ganske rigid med tanke på hvor mye man skal etterfølge de regler som gjelder.

Verdigrunnlag: Norge-Kina

Denne delen av veiviseren er basert på forskning og studier gjort i ulike land, der målet har vært å samle inn data om hvilke verdier som settes høyt i forskjellige kulturer. Dataene har blitt samlet inn i kulturen som er representert – e.g. dataene om Norge er samlet inn i Norge av nordmenn, og målet har vært å skape en «kulturell profil» for hvert enkelt land. Verdiene som er valgt ut representerer holdninger som man i den gitte kulturen anser som positive.

Verdier er med å bestemme hva vi gjør og hvordan vi gjør det. De anses som riktige, og er noe man er født inn i. Noen av verdiene er vi bevisst på og snakker åpent om i samfunnet, mens andre verdier er ubevisste. Derfor legger man ofte ikke merke til hvilke verdier som er viktig for en, før man møter noen som verdsetter andre verdier. De kulturelle verdiene beskriver et samfunn som helhet, men det er mange individuelle forskjeller som påvirker enkeltindividers oppførsel. Man skal derfor være forsiktig med å dra alle over en kam, og si at man vet akkurat hvordan en person vil reagere eller føle om noe. Samtidig kan disse verdiene hjelpe oss til å forstå et samfunn litt bedre og gjøre deg bedre forberedt til å møte og bli kjent med en ny kultur.

Viktige kinesiske verdier

Etter rundt 2500 år med interaksjon med andre land, har Kina vokst til å bli et komplekst samfunn. Selv om det kan se ut som et homogent folk for de fra utsiden, er dette landet mangfoldig og rikt, og et av de raskest forandrende landene i verden. Det er blitt identifisert syv verdier som anses som de viktigste kjerneverdiene i Kina. Disse er med på å påvirke hele den kinesiske kulturen og videre hvordan kineserne oppfører seg og lever livene sine.

- **Ansikt:** Å beholde masken, eller ikke miste ansikt, er viktig i Kina. Man gjør dette ved å unngå å være upassende, skamfull eller ta feil. Det hjelper også å motta respekt og være lojal ovenfor andre. «Å gi ansikt» vil si å rose andre og vise respekt, og er også høyt verdsatt. For utenforstående kan det negative med en slik verdi være at det virker som om man fortier ting; man unngår å ta opp problemer, spesielt i offentlig rom. Å gi andre ansikt kan oppfattes som smisking. Mottakeren av rosen får enda mer respekt ved å beskjedent avvise det.
- **Familie:** Å være lojal ovenfor familien er viktig, og det er forventet at man hjelper familiemedlemmer uansett omstendighet. Foreldre ofrer mye for sine barn, og det forventes at barna «betaler tilbake» når de blir større. Barn respekterer den hierarkiske inndelingen søsken har; den eldste broren og søsteren har en spesiell posisjon. Siden de fleste kinesiske barn er enebarn, anser de også søskenbarn som søsken. Det negative aspektet av dette er at det kan oppfattes som nepotisme. Det betyr at man favoriserer familie og venner i businessverden til tross at man kanskje ikke har kvalifikasjonene som kreves.
- **Relasjoner:** Kinesere legger vekt på forholdene som knytter mennesker sammen, som forpliktelser og lovnader. Dette fører til et nettverk av familie og venner som utveksler tjenester med hverandre. Gjensidig avhengighet er en sterk verdi. Det negative aspektet av dette kan være at det fremstår som om man gir noen mennesker særbehandling. Kineserne foretrekker ofte å handle med familie og venner, og bruker gjerne personlige forbindelser når man skal inngå avtaler. De som ikke har et nettverk å spille på kan derfor ofte bli ignorert.
- **Nasjonalisme:** Han-folket er den største gruppen, som utgjør 93 % av kinas totale befolkning. Selv om det finner store etniske forskjeller, er det Han-kulturen som står sterkest og som ofte sees på som «kinesisk». Generelt ser folk på seg selv som kinesiske, fremfor den etniske gruppen de tilhører. Nasjonalismen har blitt enda sterkere etter hvert som Kina har fått en større posisjon på verdensmarkedet. Selv kinesere som ikke bor i Kina, ser på seg selv som kinesiske. Det negative aspektet kan være at man har fremmedfrykt, og ikke tørr stole på utlendinger.
- **Harmoni:** Det foretrekkes forutsigbare og ryddige forhold mellom mennesker, og det å i alle fall late som at det er harmoni i et forhold er viktig. Man viser sterk respekt for de over deg i hierarkiet både i familien og arbeidslivet. Hvilken posisjon man har signaliseres igjennom språkbruk. Det er viktig å unngå direkte konflikt. Det negative aspektet kan være at man kan framstå som uærlig. Fordi man vil unngå konflikt med de rundt deg, kan andre se på det som at man sier noe annet enn det man mener eller tenker. Kinesere pleier ikke å si «nei» direkte. Man tilføyer seg etter gruppens avgjørelse, selv om man er uenig i den. Det er også vanlig å bagatellisere forskjeller i frykt for å skape eller forsterke konflikt.
- **Velstand (prosperity):** Mange av dagens kinesere drømmer om velstand og rikdom. Man jobber hardt for å oppnå høy status og øke velstanden, i tillegg til å prøve lykken (ofte gjennom gambling). I kinesisk kultur er det vanlig at man kan oppnå høyere posisjon ved å studere og jobbe hardt. Penger blir sett på som makt; den som har mye penger har kontroll over andre. Det negative aspektet kan være at man blir sett på som grådig. Folk beundrer de med mye penger, uavhengig av hvor pengene kom fra. Det er også mange som emigrerer, enten lovlig eller ulovlig, til andre land for å oppnå mer velstand.
- **Hierarki:** At ting er organisert etter viktighet, er noe kineserne verdsetter. Dette gjelder spesielt i menneskelige relasjoner. Hvilken posisjon du har på jobben, i familien eller blant venner kommer tydelig frem i talemåte. Denne inndelingen blir respektert og følges, også for å skape og opprettholde harmoni og kontroll blant medmennesker. Det negative aspektet kan være at posisjonen man innehar er viktigere enn kompetansen og ferdighetene man har. Problemløsning blir ofte ineffektiv og tidskrevende. Det er gjerne lite kreativitet, da man som regel vil støtte en leder (beholde ansikt) enn å komme opp med en annen løsning.

Viktige norske verdier

Gjennom vikingtid, fredstid, svartedauden, unionstid og fattigdom har Norge vokst frem til å nå være et av verdens rikeste land – godt beskrevet som en lottovinner. FN har rangert Norge som verdens beste land å bo i de siste årene, og det ser ut som at dette vil være de neste årene også. Samtidig har nordmenn hatt en tendens til å bli som lottomillionærer flest; mye vil ha mer, og nordmenn er ikke alltid så lykkelige som rikdommen skulle tilsi. Vår historie har formet oss til det samfunn vi er og de verdier vi verdsetter i dag.

- **Et liv i pakt med naturen:** Det er typisk norsk er å ta vare på naturen. Denne verdien er en av de mest distinktive for nordmenn, vårt ønske om å leve i pakt med naturen. Mens andre nasjoner gjerne fremhever flotte bygninger og monumenter, er det naturen nordmenn fremhever når de snakker om landet sitt. Naturen er en viktig del av den norske identiteten. Det er en drøm for de fleste å eie en hytte på fjellet eller ved vannet. $\frac{3}{4}$ av nordmenn er aktive i naturen, enten via turer, eller ski om vinteren. Blant annet er det viktig for nordmenn å bruke naturen til å få «fred og ro». Det negative aspektet ved denne verdien kan være at nordmenn oppfattes som irrasjonelle idealister og som at de driver med en ekstrem form av natur-tilbedelse. Et eksempel kan være hvordan nordmenn tar påskeferie eller fellesferie om sommeren på en måte som ikke lar «noe» stå i veien for ferien.
- **Ærlighet:** I Norge forventes det at man er ærlig med, og har gjensidig tillit til, hverandre. Det forenkler interaksjonen mellom mennesker at man antar at alle er ærlige – både mellom venner, familie, bekjente, naboer osv. Det negative aspektet ved denne verdien er at nordmenn lett kan oppfattes som naive, og at de tror for godt om de andre rundt seg. Dette baserer seg på at nordmenn forventer at menneskene rundt dem er ærlige. Og det finnes utallige historier om nordmenn som lures trill rundt av uærlige «utlendinger». Nordmenn er selvbevisste på akkurat dette området, og vet at de blir sett på som naive i mange sammenhenger.
- **Omsorg:** Det er viktig for nordmenn å vise omsorg for de som trenger det. Dette kommer blant annet til uttrykk gjennom den velutviklede velferdsstaten, og gjennom de store hjelpepakkene som gis fra den norske stat til utviklingsland. Mange andre land har en utviklende velferdsstat svekket den individuelle deltakelsen i å hjelpe andre i nød, men i Norge blir ikke personlig involvering sett på som negativt. Villigheten til å bry seg og delta ser man også blant annet i dugnadsånden som finnes i Norge. Det negative aspektet ved denne verdien kan være overbærenhet, altså at det oppleves som om staten får for mye å si, og at det oppleves som en invasjon av privatlivet. Dette ses også i internasjonale fredsmeklings situasjoner, hvor Norge har vært aktivt med, det oppleves noen ganger for andre som om vi forsøker å på pakke dem en norsk livsstil og levemåte, og det faller sjelden i god jord.
- **Rettferdighet:** Norge har gjennom historien hatt en mindre forskjell mellom fattig og rik enn mange andre land. Til dags dato er rettferdighet og likestilling for alle viktig. Dette ses tydelig gjennom den høye graden av kjønns-, økonomisk og sosial likhet som eksisterer i det norske samfunnet. Det negative aspektet ved denne verdien er at det kan oppfattes som at man er selvgod eller selvrettferdig. Å forvente samme standard fra andre, blir ikke alltid godt mottatt.
- **Selvtilstrekkelighet:** Siden Norge fikk sin frihet i 1905, er det som er norsk veldig viktig for nordmenn. Oljepengene har gitt Norge en mulighet til å klare seg selv- og gjort det med glans! Nordmenn er også opptatt av at de er «annerledes» enn andre. Selv om det er høy levestandard i Norge, understrekes nordmenn at de liker det enkle, usofistikerte livet, som kommer til uttrykk typisk gjennom at alle skal være like og ikke velte seg i luksus. Det negative aspektet ved denne verdien kan være isolasjon, og ideen om at Norge er annerledes kan oppfattes som at vi vil være bedre enn andre og skille oss ut fra resten av verden.

Hvis vi ser på de norske og de kinesiske verdier sammen, blir det tydelig at det som styrer det norske og det kinesiske samfunn ligger langt fra hverandre. Verdier og de ulike kulturenes syn på dem, vil være svært ulike. Jo mer man som nordmann vet om egen kultur og hvorfor vi tenker som vi gjør, jo lettere blir det i møtet med den kinesiske kulturen, fordi vi vil kunne forstå hvorfor vi reagerer på det kineserne gjør. Om vi i tillegg er klar over hvilke verdier kineserne legger til grunn for å reagere som de gjør, vil møtet med nye og ulike situasjoner bli lettere å håndtere og akseptere.

Kommunikasjonsstil – norsk versus kinesisk

Mitchell Hammer har utviklet en modell for interkulturelle konfliktstiler, som i stor grad omhandler hvordan mennesker fra ulike kulturer har ulike preferanser når det kommer til kommunikasjon i konfliktsituasjoner. Utgangspunktet til Hammer er at mennesker fra ulike land har ulike preferanser for hvordan man foretrekker å kommunisere, og hvordan det er akseptert å kommunisere. Preferansene er påvirket av landets kultur.

Hammer har valgt å ta utgangspunkt i at mennesker foretrekker å enten bruke **direkte eller indirekte kommunikasjon** for å løse konflikter. Direkte kommunikasjon handler enkelt sagt om å uttrykke/si det man faktisk mener tydelig, mens indirekte kommunikasjon handler om å prøve å uttrykke det man egentlig mener via «omveier».

I tillegg skiller Hammer mellom å foretrekke å være **emosjonelt (følelsesmessig) ekspressiv eller tilbakeholden** i kommunikasjonen. Denne siste delen kan ses i sammenheng med preferanse for å uttrykke emosjoner non-verbalt (kroppsspråk, øyekontakt, fakter etc.) i kommunikasjon med andre. Selv om modellen opprinnelig er utviklet for å skille mellom ulike kommunikasjonsstiler i konflikt er den likevel representativ for den generelle kommunikasjonen mellom mennesker i ulike kulturer.

De ulike kommunikasjonspreferansene er satt sammen til fire ulike krysskulturelle kommunikasjonsstiler i konflikt. Disse er:

	Emosjonelt tilbakeholden	Emosjonelt ekspressiv
Direkte kommunikasjon	Diskusjonsstil	Engasjementsstil
Indirekte kommunikasjon	Tilnærmingsstil	Dynamisk stil

Av disse kategoriene, er Norge og den norske kulturen preget av diskusjonsstilen, mens Kina og kinesere heller velger tilnærmingsstilen. Disse to ulike stilene vil derfor utdypes nærmere.

Diskusjonsstilen

Diskusjonsstilen beskriver en tilnærming til kommunikasjon som vektlegger å være verbalt direkte i kommunikasjonen, samtidig som man er tilbakeholden med å vise emosjoner, og å bruke kroppsspråket til å kommunisere det man føler. Man holder seg til fakta, og er presis i ordbruk; «Si hva du mener og men det du sier». Denne typen kommunikasjonsstil anser emosjonelle uttrykk i diskusjonen som potensielt farlig og forstyrrende for kommunikasjonen. Man ønsker at samtalen/diskusjonen skal fokusere på objektive fakta, og ikke være full av personlige følelser.

Fordeler med denne stilen: konfronterer problemer, saklige argumenter, rolig atmosfære

Ulemper sett av andre med ulike stil: vanskelig å «lese mellom linjene», fremstår logisk men ufølsom, virker ukomfortabel med emosjonelle argumenter

Land som har en kultur typisk preget av diskusjonsstilen er for eksempel:

USA, Canada, Storbritannia, Sverige, **Norge**, Danmark, Tyskland, Australia og New Zealand.

Tilnæringsstilen

Tilnæringsstilen vektlegger en indirekte kommunikasjonstilnærming for å håndtere uenigheter. I tillegg foretrekker individer med denne stilen å holde emosjoner og non-verbal kommunikasjon til et minimum, eller hvert fall veldig kontrollert. Denne stilen vektlegger tvetydighet og «tåkelegging» i språket for å kontrollere at diskusjonen ikke «kommer ut av kontroll». Å forholde seg rolig og avbalansert er avgjørende for dem med denne stilen, fordi de mener at å vise emosjoner og sterke følelser åpenlyst kan påvirke den mellommenneskelige harmonien. Indirekte kommunikasjon, bruk av historier og metaforer, å bruke tredjeparter for å kommunisere ubehag og å minimere konfliktnivået mellom partene, er typisk for dem med akkomodasjonsstil.

Fordeler med denne stilen: tolker og ser ulike meninger i tvetydige beskjeder, kan håndtere emosjonelle uttrykk, sensitiv for motpartens følelser

Ulemper sett av andre: problemer med å uttrykke egne meninger, virker uinteressert og uærlig, vanskelig å gi gode detaljerte forklaringer

Land som har en kultur typisk preget av akkomodasjonsstilen er for eksempel:

Mexico, Costa Rica, Peru, **Kina**, Japan, Thailand, Indonesia, Malaysia

Med tanke på at nordmenn har en tilbøyelighet til å velge diskusjonsstilen, mens kineserne velger tilnæringsstilen til konfliktløsning, kan det være lett å forstå at kommunikasjon og konfliktløsning mellom individer fra de ulike kulturene kan være utfordrende. Der hvor nordmennene ønsker å forholde seg til rene klare fakta, vil kineserne lete etter meningen som ligger mellom linjene. Nordmenn kan lett oppfattes som ufølsomme og rigide, mens kinesere oppleves som unnnvikende og lite interessert i å komme til enighet. I konfliktsituasjoner er det derfor lett for å ende opp mer å såre motparten og å misforstå intensjonene. Dersom du er klar over at kinesere og nordmenn har ulike preferanser når det kommer til kommunikasjonsstil kan det hjelpe deg når vanskelige situasjoner oppstår, og du vil lettere kunne tilpasse deg og forstå hvordan motparten tenker.

Avslutning

Husk at de kulturelle forskjellene som forklares i teoriene/modellene presentert her, er generelle tendenser. Det er viktig å presisere at det også finnes store individuelle forskjeller mennesker imellom. Likevel vil det være slik at et flertall av kinesere og nordmenn vil kunne si seg enig i beskrivelsene gitt over når det gjelder hva som er typisk kinesisk og norsk. Vi håper at denne veiviseren kan hjelpe deg å unngå noen fallgruver i møtet med den kinesiske kulturen og gjøre deg bedre rustet til et utvekslingsår i Kina.

Lykke til!